

ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

Academic Leadership Impacting the Inclusive Education Management of School Administrators
Under The Secondary Educational Service Area Office in Surat Thani Province.

ชัชณพพงศ์ อธิธิสัน¹ ดร.ดารณีย์ พยัคฆ์กุล²

Chitsanupong Ittison¹ Dr.Daraneey Payakkul²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 44 โรงเรียน ทั้งหมด 109 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในระดับมาก
2. แนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้หลักการแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อเตรียมการปฏิบัติ (Plan – P) ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do – D) ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบและประเมินผล (Check – C) ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน (Act – A)

ABSTRACT

The objectives of this research is 1) study the academic leadership of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office in Surat Thani Province 2) to explore approaches to enhance academic leadership in the inclusive education management of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office in Surat Thani Province. This research is a The population for this phase consists of 109 school

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม แนวทางการสร้างเสริม

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ

²Master of Education in Educational Administration, Payap University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ

²Course teacher in Master Educational Administration Payap University

*ผู้ติดต่อ,อีเมลล์: ชัชณพพงศ์ อธิธิสัน, Chitsa56@gmail.com

รับเมื่อ 13 พฤษภาคม 2567 แก้ไข 2 มิถุนายน 2567 ตอบรับ 5 มิถุนายน 2567

administrators from 44 schools under the Secondary Educational Service Area Office in Surat Thani Province. The tool used for data collection is a questionnaire. The statistical methods used for data analysis include frequency, percentage, mean, and standard deviation. The participants for the focus group discussion consist of 9 individuals. The tool used for data collection is a focus group discussion record. The data is analyzed using content analysis and descriptive narrative writing.

The results showed that

1. School administrators under the Surat Thani Secondary Educational Service Area Office exhibit a high level of academic leadership.
2. The approach to enhancing academic leadership in the inclusive education management of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office in Surat Thani Province are developed using the PDCA quality cycle principle, which consists of the following steps: Step 1: Planning for preparation (Plan – P) Step 2: Implementing the plan (Do – D) Step 3: Checking and evaluating the results (Check – C) Step 4: Adjusting and correcting work practices (Act – A)

Keywords: Academic Leadership, Integrated Educational Management, Promotion Strategies

ภูมิหลัง

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด องค์ความรู้และเทคโนโลยีมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปและรูปแบบวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีแบบหลายช่วง (Multistage – life) เนื่องจากประชากรมีแนวโน้มที่จะมีอายุยืนยาวขึ้น ดังนั้นการเรียนรู้จากระบบการศึกษาเพียงครั้งเดียวเพื่อใช้งานตลอดชีวิตจึงไม่เพียงพอ โดยรูปแบบการเรียนรู้จะเปลี่ยนไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) ที่ตอบโจทย์การเรียนรู้ของคนทุกช่วงวัย เพื่อให้คนได้พัฒนาทักษะให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตคุณภาพการศึกษาจึงเป็นตัวบ่งชี้สำคัญ ประการหนึ่งสำหรับศตวรรษที่ 21

ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความสามารถในการนำบุคลากรของสถานศึกษาให้ร่วมมือปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งงานด้านวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารและจัดการศึกษาในสถานศึกษา ผู้นำต้องมีความรู้ความเข้าใจขอบข่ายเนื้อหาและหลักการบริหารงานด้านวิชาการอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับขอบข่ายงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 10)

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้นำทีมแห่งการเรียนรู้มีความเป็นมืออาชีพ สามารถบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั่วทั้งองค์กรสร้างบรรยากาศที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม สามารถเชื่อมโยง สภาพปัจจุบันและภาพอนาคต มุ่งพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีแนวการบริหารตอบสนองต่อการปฏิรูปการเรียนรู้เช่นเดียวกัน ผู้บริหารยุคใหม่จะมีบทบาทอย่างสำคัญในการบริหารโรงเรียนตามแนวการบริหารแบบใหม่ มีปรัชญา แนวคิด วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และวิธีการทำงาน (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2544, หน้า 16 – 17)

สภาพปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาสำหรับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม พบว่า มีอัตราการแข่งขันสูง ทำให้มนุษย์เราต้องปรับตัว ต้องพัฒนาศักยภาพตัวเองอยู่ตลอดเวลา สิ่งหนึ่งที่ทำให้มนุษย์เราปรับตัวได้ คือ การศึกษาซึ่งทุกประเทศต่างพัฒนาการศึกษาของตนเอง เพื่อให้ประชากรมีความรู้ความสามารถเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้

พบว่าบุคคลพิการยังขาดโอกาสทางการศึกษา ทั้งที่บุคคลพิการก็เป็นประชากรของประเทศอาศัยความช่วยเหลือมากเป็นพิเศษ ดังนั้นการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลพิการจะต้องจัดให้มีความเหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของบุคคลเหล่านั้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ๓๖๖ มีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลสำนักงานการศึกษาของสำนักงานเขตมัธยมศึกษาสกลนคร ๓๖๖ พบว่า ปีการศึกษา ๒๕๖๓ จำนวนนักเรียนในโครงการจัดการเรียนรวม จำนวน ๖๐๒ คน ปีการศึกษา ๒๕๖๔ จำนวนนักเรียนในโครงการจัดการเรียนรวม จำนวน ๖๑๕ คน และในปีการศึกษา ๒๕๖๕ จำนวนนักเรียนในโครงการจัดการเรียนรวม จำนวน ๖๓๗ คน ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ๓๖๖ มีการจัดให้มีการพัฒนาครูให้มีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการคัดกรองและการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนพิเศษและนักเรียนที่มีปัญหาการเรียนรู้ มีโรงเรียนที่ต้องเฝ้าระวังและติดตามช่วยเหลือ จำนวน ๔๔ โรงเรียน เนื่องจากภาวะการเกษียณ และโยกย้ายตำแหน่งของครูที่มีวุฒิบัตร คัดกรองนักเรียนพิการทางการศึกษา ส่งผลกระทบทำให้โรงเรียนขาดครูผู้มีความรู้ในการคัดกรองนักเรียนพิการทางการศึกษา อีกทั้ง นโยบายการจัดการศึกษาเรียนรวมของสถานศึกษาบางสังกัด ยังขาดความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติในสถานศึกษาที่เป็นทิศทางเดียวกัน และการขาดผู้รับผิดชอบหลักที่ดูแลกำกับติดตามด้านการจัดการศึกษาเรียนรวม รวมทั้งในปัจจัยด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านบุคลากรและผู้บริหาร ทุกระดับยังไม่เข้าใจถึงการจัดการเรียนรวมและคิดว่าเป็นภาระไม่สนับสนุนและขอส่งนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไปเรียนในโรงเรียนเฉพาะ ครูขาดความรู้เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครองนักเรียนทั่วไปและผู้เกี่ยวข้องมีเจตคติไม่ดีต่อการนำนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้ามาเรียนรวม ด้านนโยบายยังไม่มีผลชัดเจนและต่อเนื่องในการจัดระบบการจัดการศึกษาพิเศษรัฐบาลไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าที่ควร โรงเรียนใดพร้อมที่จะจัดการเรียนรวมได้ก็ให้จัดซึ่งเป็นปัญหามาจนถึงปัจจุบัน ขาดการติดตามผลการดำเนินงานจากผู้บริหาร ศักยภาพและผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้านชุมชน ผู้เกี่ยวข้องในชุมชนยังไม่เห็นความสำคัญและคิดว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรไปเรียนที่โรงเรียนการศึกษาพิเศษเฉพาะ ด้านงบประมาณ เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนรวมส่วนใหญ่ผู้บริหารจะรอประมาณจากรัฐบาล จึงทำให้การจัดการเรียนรวมไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งงบประมาณส่วนใหญ่จะใช้ไปในการจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ และการจัดสรรงบประมาณ

จากข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่าแนวโน้มเด็กนักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษที่เข้าเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสกลนคร มีปริมาณและความต้องการเข้าเรียนมากขึ้นทุกปีและมีการขยายโรงเรียนเรียนรวมเพิ่มขึ้นทุกปี ผู้วิจัยสนใจศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการและแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ๓๖๖ ซึ่งผลงานวิจัยเรื่องนี้จะสามารถนำไปเป็นแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสกลนคร และสถานศึกษาแห่งอื่นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

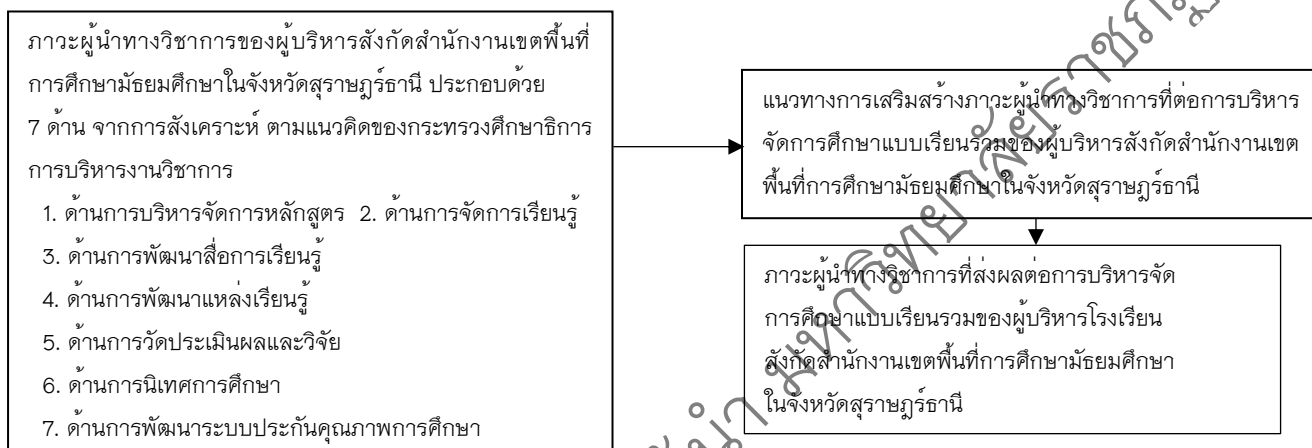
คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสกลนครอยู่ในระดับใด
2. มีแนวทางการสร้างเสริมอะไรบ้างที่สามารถพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ศึกษาเอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

- 1.1 ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี จำนวน 44 โรงเรียน ทั้งหมด 109 คน
- 1.2 เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สร้างขึ้นและพัฒนาจากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยแบ่งออกเป็น 2 ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 2. ด้านการจัดการเรียนรู้ 3. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5. ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย 6. ด้านการนิเทศการศึกษา 7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยผู้วิจัยกำหนดภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารจัดการเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียน โดยเอา คะแนนเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเป็นเกณฑ์และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย มี 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

1.4 การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแบบสอบถาม จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในข้อคำถามกับพิจารณาความถูกต้อง ชัดเจน ของการใช้ภาษาในการตั้งคำถาม และคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนี (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปมาใช้

1.5 การนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดียวกับการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 5 โรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวน 30 คน รวบรวมข้อมูลทั้งหมดวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.972

ตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.1 ขั้นตอนการดำเนินการ

2.1.1 นำผลการวิเคราะห์จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยกำหนดผู้เข้าร่วม สนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน มีการกำหนดเกณฑ์คุณลักษณะในการคัดเลือกผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มไว้ ประกอบด้วย ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน 2) รองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน 3) ครูชำนาญการพิเศษ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 4 คน 4) ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน

2.1.2 ดำเนินการสนทนาเพื่อหาแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2.1.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปประเด็นสำคัญและนำเสนอโดยการพรรณนา (Descriptive)

2.1.4 ปรับปรุง แก้ไขข้อมูลตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2.1.5 จัดทำแนวทางการทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

2.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่มจากเอกสาร ตำรา (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) นำข้อมูลจากระยะที่ 1 นำมาสร้างเป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยมีประเด็นพิจารณาเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

2.4.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะบดีมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพายัพถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสนทนากลุ่มและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา เพื่อขอความ อนุเคราะห์สถานที่ในการจัดการสนทนากลุ่ม

2.4.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คนทางโทรศัพท์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในจัดสนทนากลุ่มนัดหมายวัน เวลา สถานที่ด้วยตนเอง

2.4.3 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยโดยสรุปและเสนอร่างจากการวิเคราะห์ในระยที่ 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกันวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ นำไปปรับปรุงแก้ไขในจัดทำแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำ ทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.5.1 การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ของ แบบบันทึกการสนทนากลุ่มและแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำ ทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี

2.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.5.2.1 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปประเด็นสำคัญและนำเสนอ โดยการพรรณนา (Descriptive)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	μ	σ	ผลการประเมิน
1. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	4.20	0.91	มาก
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.31	0.77	มาก
3. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้	4.29	0.76	มาก
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.42	0.70	มาก
5. ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย	4.32	0.82	มาก
6. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.33	0.76	มาก
7. ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา	4.38	0.69	มาก
รวม	4.32	0.78	มาก

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.78$) เมื่อแยกพิจารณารายข้อ พบว่าที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.42$, $\sigma = 0.76$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.69$) ที่สามคือ ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับ ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.76$)

2. แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารจัดการแบบเรียนรวมด้านการพัฒนาหลักสูตร

ผู้วิจัยใช้หลักการแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA ในการบริหารจัดการการดำเนินงานการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนกลยุทธ์การดำเนินการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร จำเป็นต้องอาศัยการวางแผนกลยุทธ์ เนื่องด้วยการวางแผนกลยุทธ์จะมุ่งเน้นการคาดคะเนสภาพการณ์ในอนาคตและหากลยุทธ์ กว้างกับการทำงานขององค์การและเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก การวางแผนกลยุทธ์มีขั้นตอน ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์สภาพสถานศึกษา ครู บุคลากรและหน่วยงานที่มีส่วน เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา ส่วนร่วมในการวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis เพื่อที่จะทำให้รู้ว่าสถานศึกษามีจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) อะไรบ้าง

1.2 การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) และเป้าหมาย (Goal)

1.3 การกำหนดกลยุทธ์ (Strategies) ของการบริหารจัดการการดำเนินงาน การจัดการศึกษาเรียนรวม ซึ่งประกอบด้วย กลยุทธ์ระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับแผนงาน และกลยุทธ์ ระดับโครงการ

2. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการประจำปี จากการวางแผนกลยุทธ์ สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการ ประจำปี โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำ การจัดทำแผนจะต้องนำกลยุทธ์ระดับองค์กร ระดับ แผนงาน และระดับโครงการ

ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do – D)

2.1 จัดประชุมสัมมนาร่วมกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ให้มีการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ

2.2 จัดทำคู่มือการดำเนินการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ศึกษา และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม

2.3 จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานตามการดำเนินการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี

2.4 แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานการดำเนินการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี

2.5 ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตามปฏิทินปฏิบัติงาน

2.6 ประชุมสรุปงานการดำเนินงานการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ภายหลังจากการปฏิบัติงานตามการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบและประเมินผล (Check – C)

การตรวจสอบและประเมินผล เป็นขั้นตอนต่อเนื่องจากการปฏิบัติเพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขวิธีการทำงานหรือปรับเปลี่ยนวัตถุประสงค์และเป้าหมายของงานที่กำลังปฏิบัติอยู่ให้เหมาะสม สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ในหน่วยงาน การตรวจสอบและประเมินผล เป็นการหาข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา ซึ่งมีดังนี้

3.1 วางกรอบการประเมิน

3.2 สร้างแบบประเมินตามองค์ประกอบที่มีตัวชี้วัดที่ชัดเจน

3.3 ประเมินผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษาโดยผู้ที่เกี่ยวข้อง

ทุกฝ่าย

3.4 แปลผลข้อมูล

3.5 ตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน (Act – A)

การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน เป็นการปรับปรุงแก้ไขตามผลการตรวจสอบและประเมินในขั้นตอนก่อนหน้านี้ ถ้าผลการประเมินพบว่างานยังไม่สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้จะต้องเร่งรีบปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานหรือใช้เวลาในการทำงานให้มากขึ้น เพื่อจะสามารถทำงานที่คาดหวังไว้แล้วให้สำเร็จ ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 นำผลสะท้อนจากการประเมินไปปรับปรุง แก้ไข

4.2 จัดทำข้อมูลสารสนเทศ

4.3 รายงานผลให้หน่วยงานต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ทราบ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ คือ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ตามลำดับ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารสถานศึกษาโดยมุ่งให้ครูได้ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนกลุ่มเรียนรวม ได้มีการใช้สื่อผ่านเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้เข้าใจง่ายขึ้น อีกทั้งมีกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอและผู้บริหาร มีวางแผนดำเนินงานใช้แหล่งเรียนรู้ให้ถูกต้องตามขั้นตอน ส่งผลให้ครูมีแหล่งการเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษาและพื้นที่ใกล้เคียงโดยเน้นความปลอดภัยเป็นหลัก ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตามศักยภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของสุเชษฐ์ เรือนก้อน (2555, หน้า 97) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาสำหรับเด็กที่มีปัญหา ทาง การเรียนรู้ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม

พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ให้เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งบริเวณโรงเรียน อาคารสถานที่ระบบสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกภายในโรงเรียน โดยจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้สอดคล้องกับกฎกระทรวง สร้างบรรยากาศของความเป็นมิตร เป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

1.2 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนโดยส่งเสริมการจัดระบบบริหารและสารสนเทศจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนางานและการสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน จัดระบบสารสนเทศ ให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูล มีความสมบูรณ์เรียกใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ อีกทั้งมีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแผนกลยุทธ์หรือแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรวิธดา เล็บโธสง (2565, หน้า 75) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการเรียนร่วมกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า การบริหารจัดการเรียนร่วมกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันอยู่ถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะคล้ายคลึงกันในระดับสูง โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อย 5 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนกับคุณภาพของผู้เรียนกิจกรรมการเรียนการสอนกับคุณภาพของผู้เรียน เครื่องมือกับกระบวนการบริหาร และการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมกับคุณภาพของผู้เรียน

1.3 ด้านการนิเทศการศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื่องจากผู้บริหารการศึกษาต้องร่วมกับครูกำหนดวางแผนการนิเทศการ โดยครูตรวจสอบตรวจสอบและให้คำแนะนำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูล่วงหน้าก่อนที่ครูจะนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จริง มีติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยวิธีการที่หลากหลาย และต้องการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในเขตพื้นที่การศึกษา ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพา ตามี (2562, หน้า 105) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการศึกษาเรียนร่วมในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ต้องการการนิเทศเพื่อช่วยให้อาจารย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนและการช่วยเหลือนักเรียนมากที่สุด ด้านเนื้อหาการนิเทศ คือ เทคนิคการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องในชั้นเรียนรวมและการพัฒนานวัตกรรม การจัดการศึกษาเรียนร่วม ด้านกระบวนการนิเทศ ต้องการการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติให้เกิดทักษะ และความชำนาญ การส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือในการปฏิบัติงานและการมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่บ่อยครั้ง ด้านผู้นิเทศ ต้องการการนิเทศจากศึกษานิเทศก์หรือนักวิชาการผู้มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษและครูแกนนำที่มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญ ด้านระยะเวลาการนิเทศ ต้องการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในเขตพื้นที่การศึกษา ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ภายในกลุ่มเครือข่ายเดือนละ 1 ครั้งและระดับสถานศึกษา สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาโดยเทคนิคการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับการ นิเทศว่า การนิเทศส่วนใหญ่ เน้นการฝึกอบรม ศึกษานิเทศก์มีเวลาในการนิเทศในสถานศึกษาน้อยครั้ง และไม่ต่อเนื่อง ครูมีโอกาสได้สื่อสาร พูดคุยกันน้อยครั้ง โดยเห็นว่า ควรให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนสร้างความเข้าใจร่วมกันทุกระดับ ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มเครือข่ายครูแกนนำหรือผู้บริหาร และในระดับโรงเรียน และควรมีผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมกิจกรรมนิเทศเพื่อให้ครูได้มีโอกาสสอบถามและแลกเปลี่ยนความรู้ขอคำปรึกษา แนะนำการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาในระดับรุนแรง เช่นเดียวกับผลการศึกษาความต้องการการนิเทศ ด้านกระบวนการนิเทศ พบว่า ต้องการให้มีกระบวนการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในเขตพื้นที่การศึกษา และการนิเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มเครือข่าย เดือนละ 1 ครั้ง

1.4 ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารมีการกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ ส่งเสริมครูจัดทำแผนการวัดประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สารการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยการกำหนดการกำหนดนโยบายและแนวทางในการวิจัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของนักเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนิสา สกกุลเกื้อกุล (2563, หน้า 78) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน พบว่า การพัฒนาการประเมินผลการพัฒนาเต็มศักยภาพตามที่กำหนดไว้ใน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนโดยการเก็บ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ในระหว่าง การเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง บันทึก วิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง แล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการ เรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู ประเมินผลการเรียนรู้กับการสอนซึ่งเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถาม การระดมความคิดเห็น การใช้แฟ้มสะสมผลงานการใช้ภาระงานที่เน้นการปฏิบัติ และการใช้เกณฑ์การให้คะแนน

1.5 ด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการประเมินนักเรียน ควรประเมินตามสภาพจริงตามแผนการ การจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IER) มีการเก็บข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียนในวงเรียน และจัดการเรียนสอนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มีการประเมินนักเรียนหลังจากการจัดการเรียนการสอนทุกคาบ เพื่อครูจะได้รู้จุดเด่น จุดด้อยของนักเรียน มีวิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถามนักเรียน ประเมินด้วยเทคนิคและวิธีที่หลากหลาย ประเมินผลผู้เรียนหลายด้าน ทั้งด้านความรู้ ความคิดพฤติกรรมที่เหมาะสม โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเที่ยงตรง ยุติธรรม ประเมินตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ได้ตั้งไว้ประเมินทักษะการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร กำหนดประเมินด้วยวิธีที่หลากหลาย ส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์ธร วชิระปราการพงษ์ (2559, หน้า 2) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานครผลการศึกษาพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนหรือด้านวิชาการ โรงเรียนควร จัดการเรียนการสอนโดยเน้นการส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ควรมีหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เป็นการเฉพาะและเกณฑ์การวัดผลควรเป็นไปตามศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีการคัดแยกนักเรียนตามประเภทความพิการที่กระทรวงกำหนด

1.6 ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของนักเรียนเรียนรวม ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญและการกำหนดนโยบายกระตุ้นการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนที่ทันสมัยแก่นักเรียนกลุ่มเรียนรวม ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้ครูเลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ธัญลักษณ์ จันทรศรี (2562, หน้า 98) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาพิเศษ ของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม สำนักงานศึกษาธิการภาค 14 พบว่า จัดตั้งอำนวยการความสะดวก ตลอดจนสื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม เป็นการปฏิบัติระดับมากของการพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาพิเศษของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม และยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2551 ที่ได้กล่าวไว้ว่า สถานศึกษาในทุกสังกัดและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการอาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่

หลากหลายทั้งการเรียนร่วมการจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพหรือการบริการอื่นใด ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน

1.7 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับบริหารในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งผู้บริหารจะต้องเล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดหลักสูตร โดยต้องส่งเสริมให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม มีสนับสนุนการสอนของครูโดยจัดหาเอกสารหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560, หน้า66) กล่าวถึง การจัดการหลักสูตรและการสอน คือ พฤติกรรมของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการประสานการใช้หลักสูตร การดำเนินการให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องจุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตรการจัดทำเอกสาร สื่อการเรียนการสอนประกอบ หลักสูตร การประเมินหลักสูตร การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้เพื่อการจัดการเรียนการสอนในระดับห้องเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและการวัดประเมินผลนักเรียน โรงเรียน

2. แนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้หลักการแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA ในการบริหารจัดการการดำเนินงานการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนเพื่อเตรียมการปฏิบัติ (Plan - P) โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการวางแผนกลยุทธ์การดำเนินงานการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร โดยการวิเคราะห์สภาพสถานศึกษา ครู บุคลากรและหน่วยงานที่มีส่วน การกำหนด วิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) และเป้าหมาย (Goal) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategies) ของการบริหารจัดการการดำเนินงาน การจัดการศึกษาเรียนรวม ซึ่งประกอบด้วย กลยุทธ์ระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับแผนงาน และกลยุทธ์ ระดับโครงการและการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการประจำปี ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do - D) โดยต้องมีจัดประชุมสัมมนาร่วมกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ให้มีการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ การจัดทำคู่มือการดำเนินงานการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี โดยแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานการดำเนินงานการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตามปฏิทินปฏิบัติงาน และประชุมสรุปงานการดำเนินงานการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ภายหลังจากการปฏิบัติงานตามการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบและประเมินผล (Check - C) เป็นขั้นตอนต่อเนื่องจากการปฏิบัติเพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุง แก้ไขวิธีการทำงานหรือปรับเปลี่ยนวัตถุประสงค์และเป้าหมายของงานที่กำลังปฏิบัติอยู่ให้เหมาะสม สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ในหน่วยงาน การตรวจสอบและประเมินผล เป็นการหาข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนางาน ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน (Act - A) เป็นการปรับแก้ตามผลการตรวจสอบและประเมินในขั้นตอนก่อนหน้านี้ ถ้าผลการประเมินพบว่างานยังไม่สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้จะต้องเร่งรีบปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานหรือใช้เวลาในการทำงานให้มากขึ้น เพื่อจะสามารถทำงานที่คาดหวังไว้แล้วให้สำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับกับงานวิจัยของภาวิณี เหมียโก (2563, หน้า 182) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ สถานศึกษามีการกำหนด

เป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจ ผู้บริหารจัดการประชุมบุคลากรเพื่อกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา ปรับโครงสร้างบริหารงานของสถานศึกษามีการจัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานการจัดการศึกษาเรียนรวม สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนพัฒนาการศึกษา และยังสอดคล้องกับการจัดการศึกษาเรียนรวม สถานศึกษามีการบริหารจัดการ ข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้อง ทันสมัยและนำไปประยุกต์ใช้ได้ การจัดการด้านงบประมาณ ผู้บริหารมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างเพียงพอ สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณประสานความร่วมมือกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณในด้านต่าง ๆ เช่น สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา เป็นต้น การวางแผนและดำเนินงานพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการจัดการศึกษาเรียนรวม ผู้บริหารและครูมีการวางแผนและดำเนินงานพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการศึกษา เรียนรวม ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาเรียนรวมมีการวัดผลและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาครูและบุคลากรด้านการจัดการศึกษาเรียนรวม การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการ บริหารและการจัดการเรียนรวมอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารและครูมีการวางแผนการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานการเรียนรวมเพื่อการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา นำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาวิเคราะห์ผลเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานในลำดับต่อไปสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ข้อเสนอแนะระดับโรงเรียนจัดการเรียนรวมสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชุมพร
1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรวิเคราะห์ความต้องการของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนเพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับโอกาสทางการศึกษา
1.1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการปรับหลักสูตรของสถานศึกษาให้รองรับการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
- 1.2 ข้อเสนอแนะระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชุมพร
1.2.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ควรกำหนดนโยบายความแตกต่างของผู้เรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยกำหนดสิทธิและโอกาสเด็กและเยาวชนพิการ ทุกประเภท มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษอย่างทั่วถึง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

- 2.1 ควรพัฒนานโยบายการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน
- 2.2 ควรศึกษาแนวทางการสร้างความร่วมมือขององค์กรที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการเรียนรวมให้กับโรงเรียนในพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ัญญลักษณ์ จันทรศรี. (2562). *การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาพิเศษของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม* สำนักงานศึกษาธิการภาค 14. วิทยานิพนธ์ ปรัช.ด. สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- นงคราญ เคนไชยวงศ์. (2561). *กลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา* สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปรัช.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิมพ์ ตามี. (2562). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการศึกษาเรียนรวมในโรงเรียนเรียนรวม* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1. งานวิจัยได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- พงษ์ธร วชิระปรการพงษ์. (2559). *การจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ภาวิณี เทมียโก. (2563). *การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรินดา เล็บไธสง. (2565). *การบริหารจัดการเรียนรวมกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2544). *ภาวะผู้นำ (Leadership)*. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.
- สุเชษฐ์ เรือนก้อน. (2557). *การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ของโรงเรียน* แกนนำจัดการเรียนรวม. วิทยานิพนธ์ ปรัช.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สุมาลี ศรีผิง. (2560). *รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปรัช.ด. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุนิสา สุกุลเกื้อกุล. (2563). *รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา* สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา. วิทยานิพนธ์ ปรัช.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.